

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son günlerde kamuoyuna yansıyan "sahte diploma" skandalı başta olmak üzere, kamu kurumlarından özel sektöre uzanan bir biçimde, yetkinlik ve lisans gerektiren alanlarda usulsüz biçimde görevlendirilen kişilerin varlığı, bu durumun halkın sağlığı ve güvenliği ile kamu kaynaklarının kullanımı üzerindeki etkileri; ayrıca Şırnak'ta yapımı tamamlanan ya da devam eden baraj projelerinde sahte mühendis diploması ile yer alan kişilerin toplum güvenliğine ve ekolojik yapıya verdiği zararların araştırılması; liyakat ilkesinin ortadan kaldırılarak sadakat temelli kadrolaşmanın kurumsallaşmasının doğurduğu sonuçların tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü 'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

J. S. L. M.

Şırnak Milletvekili

GEREKCE

Türkiye'de kamu kurumlarının işleyişi, liyakate dayalı değil; sadakat temelli atamalarla şekillenen, çürümüş ve denetimsizlikle malul bir yapı haline gelmiştir. Bu yapısal bozulmanın bir yansıması olarak Türkiye, son yıllarda Kızılay'ın çadır satması skandalından sağlık sisteminde ortaya çıkan "yenidoğan çetesi" gibi olaylara kadar birçok çarpıcı skandala tanıklık etmiştir.

Son olarak kamuoyuna yansıyan sahte diploma çetesi, bu kurumsal çözülmenin ve etik çöküşün en tehlikeli boyutlarından birini ortaya koymuştur. İçişleri Bakanlığı'nın resmî açıklamasına ve ulusal basına yansıyan bilgilere göre; bazı çete üyeleri kamu görevlilerinin e-imzalarını kopyalayarak e-Devlet ve diğer kamu sistemlerine sızmış; sahte diplomalar, sahte ehliyetler, sınav belgeleri düzenleyerek birçok kişiyi hem kamu kurumlarına hem de özel sektöre yerleştirmiştir. Bu durum, yalnızca bir sahtekârlık organizasyonu değil, aynı zamanda yapısal bir güvenlik krizine de işaret etmektedir.

Bu kapsamda, sahte diplomalı kişiler yalnızca sağlık, inşaat ve mühendislik alanlarında değil, avukatlık mesleği gibi hukuki güvenlik açısından büyük önem arz eden alanlara da nüfuz etmiştir. 6 Şubat 2023 depremlerinde hayatını kaybeden avukatların yerine sahte isimlerle barolara kayıt yapıldığı, hatta bu kişiler adına "rahmet" mesajları yayınlandığı ortaya çıkmıştır. Baro sisteminin ve YÖK'e bağlı diploma denklik süreçlerinin bu denli kolay manipüle edilebilmesi, hukuk sistemine duyulan güveni temelinden sarsımaktadır.

Aynı şekilde, 6 Şubat depremleri sonrasında yapılan seçimlerde, deprem bölgesindeki "kayıp" seçmenler konusu da kamuoyunun gündemine taşınmıştır. Hayatını kaybeden kişilerin yerine oy kullanıldığına yönelik iddialar, sadece seçmen kayıtlarının değil, vatandaşlıkla ilgili temel verilerin dahi güvenilirliğinin sorgulanmasına yol açmıştır. Bu durum, hem seçme ve seçilme hakkının güvencesi olan seçim sisteminin şeffaflığını, hem de devletin kurumsal kayıt sistemlerine duyulan güveni zedeleyen bir başka kırılma noktasıdır.

Bu skandalla birlikte, toplumsal alanda telafisi güç zararlar doğmuştur. İnşaat, sağlık, eğitim, psikoloji gibi uzmanlık gerektiren alanlarda sahte belgeli kişilerin görevlendirilmiş olması; yurttaşların can güvenliği açısından açık bir tehdittir. Sahte diplomalı kişiler eliyle yürütülen projelerin hukuki, teknik ve etik sonuçları bütün yönleriyle araştırılmalıdır.

Kamuoyuna yansıyan örneklerden biri, inşaat mühendisi olmadığı halde sahte diplomayla faaliyet gösterdiği iddia edilen Mehmet Baykara'nın aralarında Ilısu, Şırnak ve Uludere barajlarının da bulunduğu çeşitli kamu projelerinde ve önemli altyapı yatırımlarında yer almış olmasıdır. Bu projelerin denetimsiz biçimde yürütülmesi, kamu kaynaklarının riske atılmasının yanı sıra, baraj güvenliği ve yerel halk açısından da ciddi sonuçlar doğurmuştur.

Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Taşdelen (Nerweh) ve Işıkveren (Bellüh) Köyleri yakınındaki Kavşaktepe ve Ballı Barajı yapımlarına ilişkin olarak duvar çatlakları, barajdan sızıntı olması, köyün sular altında kalma riski ve can güvenliği şikâyetleri partimizce daha önce Meclis gündemine de taşınmıştır. Bu bilgiler, yalnızca teknik sorunlara değil, aynı zamanda denetim mekanizmalarının işlevsizliğine de işaret etmektedir.

Bugün gelinen noktada ise bu projelerde görev alan şahısların sahte diploma sahibi olduğunun ortaya çıkması, kamuoyuna yansıyan onlarca baraj, yol, köprü, sağlık tesisi gibi kritik alanlarda benzer sahteciliklerin söz konusu olabileceği yönünde kuvvetli şüpheler doğurmuştur. Bu durum, sadece hukuki ve idari değil, aynı zamanda etik, siyasi ve tarihsel sorumlulukları da beraberinde getirmektedir.

DEM Parti olarak yıllardır Şırnak'ta yapılan barajların yalnızca çevresel bir tahribat yaratmadığını; aynı zamanda bölgenin sosyopolitik yapısını dönüştürmeye yönelik araçlar olduğunu vurguladık. Bugün ise bu barajların sahte diplomalı kişiler eliyle inşa edilmiş olması ihtimalinin doğmuş olması hem güvenlik boyutu hem de devletin halkla kurduğu ilişki açısından kritik bir kırılma noktasıdır.

Bu sebeplerle; sahte diploma çetelerinin devlet kurumlarıyla olan bağlarının tespit edilmesi, bu çeteye hangi kamu görevlilerinin destek verdiğinin ve hangi projelerde görev aldıklarının belirlenmesi, sahte belgelerle görev alan kişilerin yarattığı kamu zararının ve toplumsal tahribatın boyutlarının ortaya konması, Şırnak başta olmak üzere çevresel, sosyal ve yapısal risk taşıyan projelerde bu tür usulsüzlüklerin etkisinin araştırılması, liyakatın tasfiye edilerek sadakat temelli kadrolaşmanın kamu yönetimi üzerindeki etkilerinin açığa çıkarılması ile kurumların yeniden inşası için hangi yapısal reformların gerekli olduğunun belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

1	SÜMEYYE BOZ [,]	MUŞ	funt
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	AL
3	ŠERHAT EREN	DİYARBAKIR	18
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	The state of the s
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	ann
6			
7	ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU	KOCAELÍ	rul
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	Laup
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	Xerr P
10	ALİ BOZAN	MERSIN	ferd
11	SALİHE AYDENİZ	MARDÍN	A
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	July
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDÍN	B-M
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	Joens
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	C.C'CEL
17	МЕНМЕТ КАМАС	DİYARBAKIR	When
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SIIRT	Sact
19	GEORGE ASLAN	MARDÍN	Quil
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	Swit